

گزارش موارد جدید و عود سل که در دسامبر ۱۹۹۴ به سازمان بهداشت جهانی ارائه شده بود تحت عنوان «گزارش جدید سل در دسامبر ۱۹۹۴» مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بیشتر اطلاعات توسط کشورهای عضو، از سازمان بهداشت جهانی ناحیه‌ای و ادارات بهداشتی کشورها و یا مستقیماً از برنامه‌های ملی مبارزه با سل تهیه گردیده بود. علاوه بر آن، اطلاعات حاصله از اتحادیه بین المللی مبارزه با سل، بیماریهای ریوی و مروری بر مطالعات کسب شده بود.

در جولای ۱۹۹۴ از کشورهای عضو سازمان بهداشت جهانی و سایر ممالک و کشورها (جمعاً ۲۱۴ کشور) تقاضا شد که جهت رسیدگی و تحقیق و مطابق روز در آوردن اطلاعات موجود در سازمان بهداشت جهانی حضور بهم رسانند. ۱۱۸ کشور و منطقه (۵۵ درصد) که مطابق با ۶۲ درصد از جمیعت جهان را شامل است به این درخواست پاسخ دادند. در سالهای اخیر، گاهی اطلاعات، ناکامل بود اما منابع اطلاعاتی دیگر، گزارشات مربوطه را بهبود بخشید. عنوان یک نتیجه، اطلاعات از کشورهایی که ۵۱ درصد جمیعت جهان را در سال ۱۹۹۳، ۵۹ درصد در سال ۱۹۹۲، ۷۷ درصد در سال ۱۹۹۱ و ۹۶ درصد در سال ۱۹۹۰ را تشکیل می‌دادند، بدست آمده بود. ارزیابی سیر بیماری که در زیر ارائه شده، نتیجه مقایسه میانگین گزارشات سالیانه در دوره‌های ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳ می‌باشد.

در گزارشات موارد سل اطلاعات باید با احتیاط تفسیر شود زیرا آنها بازتاب فعالیتهای بیماریابی و گزارش دهی^۱ NTP می‌باشند. در بسیاری از موارد، عملکرد NTP ضعیف بود بنابراین قابلیت اطمینان موارد گزارش شده را کاهش می‌دهد. علاوه تعاریف سل در کشورهای مختلف متفاوت می‌باشد. از آنجاییکه موارد جدید سل در بعضی از کشورها بر احتی

شیوه سال ۱۹۹۴ بله و عود

ترجم:

افسانه پاشا

کارشناس ارشد بهداشت جامعه

عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

1. National Tuberculosis Programme (NTP)

برنامه ملی مبارزه با سل

NTP باشد.

جدول و شکل شماره یک موارد سل گزارش شده در هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت را در مناطق سازمان بهداشت جهانی با مقایسه میانگین در بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۳-۱۹۹۰ با درصد تغییرات بین این دو مدت نشان می‌دهد.

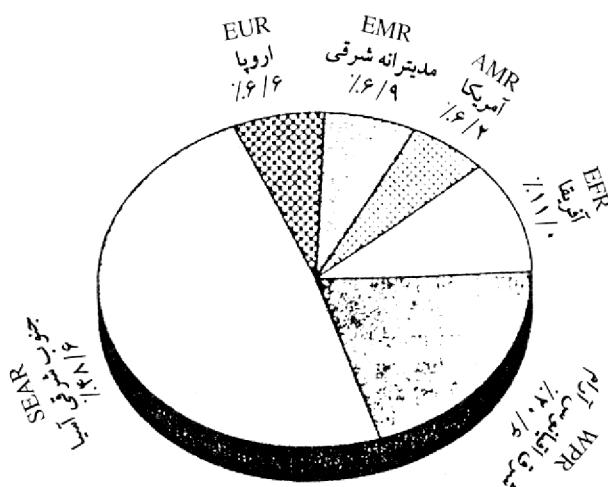
در دسترس نیست، باید اطلاعات مربوط به همه موارد (جدید و عود) به جای فقط موارد جدید ارائه گردد. اگر چه گزارش موارد، همیشه نمی‌تواند سیر بروز را منعکس کند ولی ممکن است شاخص قابل قبولی از روند بروز سل در بسیاری از کشورهای توسعه یافته و برخی از کشورهای در حال توسعه با تأسیس خوب

جدول شماره یک- میانگین سالانه گزارشات سل، در مناطق سازمان بهداشت جهانی بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۳-۱۹۹۰

درصد تغییر		۱۹۹۰-۱۹۹۳		۱۹۸۴-۱۹۸۶		W.H.O مناطق
میزان	تعداد بیماران	میزان	تعداد بیماران	میزان*	تعداد بیماران	
۱۶/۸	۵۱/۴	۷۹/۳	۴۱۴۵۴۲	۶۷/۹	۲۷۳۸۲۵	آفریقا
-۶/۲	۲/۸	۳۲/۱	۲۳۵۷۹۴	۳۴/۲	۲۲۷۲۳۲	آمریکا
۱/۷	۲۲/۴	۶۶/۲	۲۶۱۲۸۴	۶۵/۰	۲۱۳۵۳۴	مeditرانه شرقی
-۲۰/۴	-۱۷/۵	۲۹/۵	۲۵۱۰۳۲	۳۷/۰	۳۰۴۴۱۵	اروپا
۲۲/۳	۳۷/۳	۱۴۱/۲	۱۸۳۹۱۳۳	۱۱۵/۵	۱۳۳۹۸۹۶	جنوب شرقی آسیا
۱۸/۳	۳۰/۲	۵۰/۴	۷۸۱۱۶۳	۴۲/۶	۶۰۰۱۹۵	غرب اقیانوس آرام
۱۴/۲	۲۷/۸	۷۰/۷	۳۷۸۲۹۴۸	۶۱/۸	۲۹۵۹۰۹۷	جهان

* به ازای صد هزار نفر جمعیت

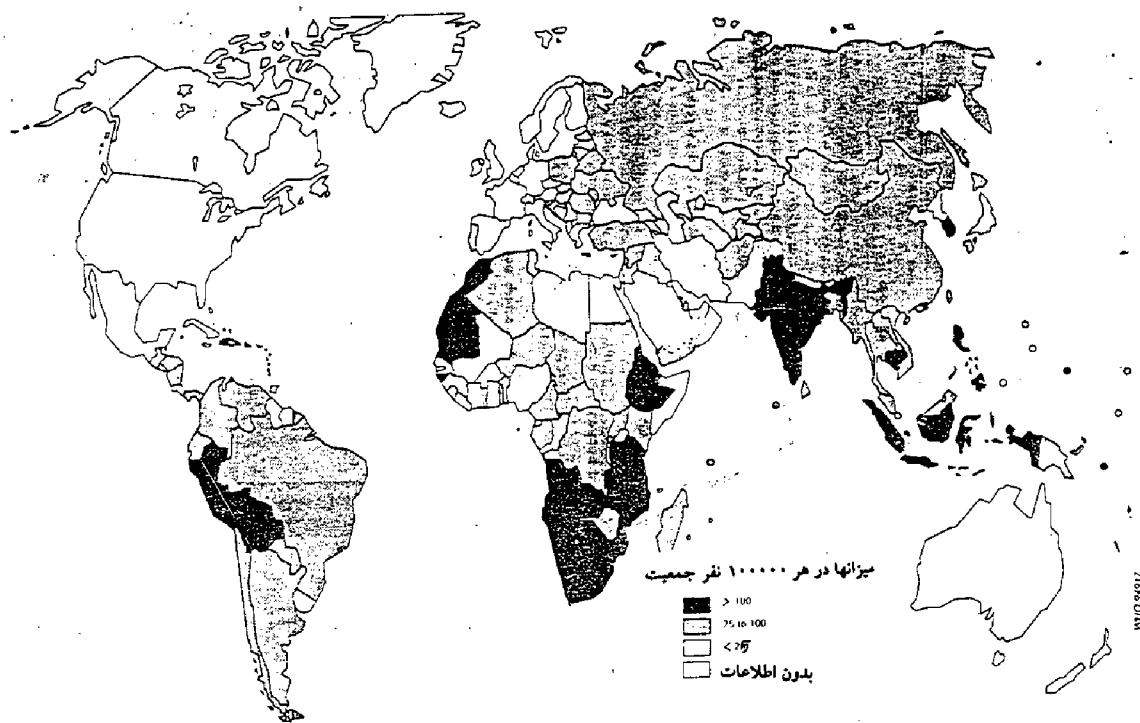
شکل ۱- درصد انتشار گزارش موارد سل، در مناطق سازمان بهداشت جهانی
میانگین برای سالهای ۱۹۹۰-۱۹۹۳

مeditرانه شرقی، ۶/۶ درصد در اروپا و ۲/۶ درصد در منطقه آمریکا بود. میانگین های گزارشات ملی بین سالهای ۱۹۹۰-۱۹۹۳ در سطوح کم، متوسط و زیاد طبقه بندی شده که در نقشه یک نشان داده شده است.

کلاً از میانگین ۸/۳ میلیون مورد سل که سالیانه در سالهای ۱۹۹۰-۱۹۹۳ گزارش شده بود ۴۸/۶ درصد در منطقه جنوب شرقی آسیا، ۲۰/۶ درصد در منطقه غرب اقیانوس آرام، ۱۱ درصد در آفریقا، ۹/۶ درصد در منطقه

نقشه شماره یک- میانگین میزانهای گزارش شده سل

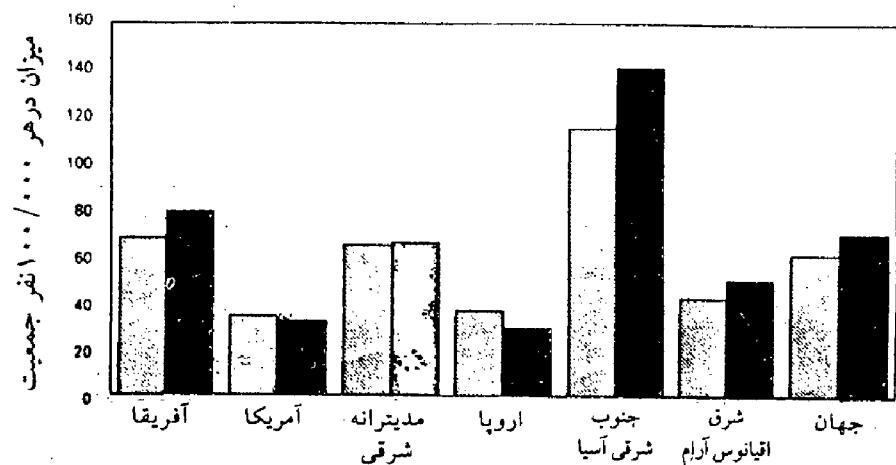

افزایش میزانهای گزارش شده در منطقه مدیترانه شرقی ۱/۷ درصد بین دو دوره، مورد مقایسه بود. اگر چه بیشتر کشورها در منطقه، کاهش را بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳ یافتند. این کاهش با یک افزایش قابل توجه در کشورهای مصر، عراق، لیبی و سودان که موارد گزارش شده سل در آنان بطور ثابت باقی نمی ماند مجدداً اوج گرفت.

سیر بیماری سل بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳ :

میزانهای گزارش شده (در هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت) ۱۴/۲ درصد بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳ افزایش یافته بود (جدول ۱ و شکل ۲). این افزایش در همه مناطق باستانی آمریکا و اروپا وجود داشت.

شکل ۲- میزانهای میانگین گزارشات سالیانه سل (در هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت) در مناطق سازمان بهداشت جهانی در بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳

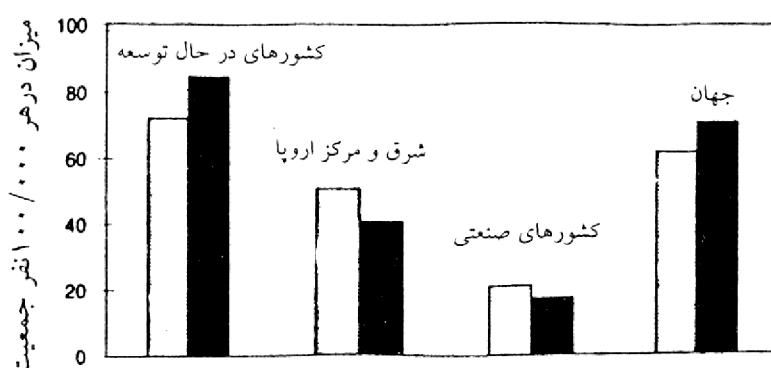
گزارش کردند. در سه کشور (دانمارک، رومانی و ترکمنستان) میانگین بیشتر از ۱۵ درصد افزایش یافته بود.

تعداد متوسط موارد گزارش شده در منطقه آمریکا ۳۸ درصد افزایش از میانگین گزارشات سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۴ نشان داد. اگرچه بدلیل فاکتورهای دموگرافیک موارد گزارش شده در حدود ۲/۶ درصد در این دوره کاهش را نشان داد.

از هنکامیکه کشورهای صنعتی و کشورهای اروپای مرکزی و شرقی و کشورهای سوروی سابق از کشورهای در حال توسعه جدا شدند، اختلاف روند منطقه‌ای بین سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۴ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳ بیشتر مشهود است. در عین حال در کشورهای

این افزایش شامل ۱۶/۸ درصد و ۳/۲۲ درصد در آفریقا، جنوب شرقی آسیا و غرب آقیانوس آرام بود. بسیاری از این افزایشها در منطقه جنوب شرقی آسیا بعلت رشد جمعیت و هم‌چنین بهبود روش بیماریابی در کشور هندوستان بوده است. این کشور ۸۰ درصد از همه موارد در منطقه ۴۰ (درصد از جمیع موارد گزارش شده به سازمان بهداشت جهانی) - گزارش داده است. بطور مشابه در منطقه غرب آقیانوس آرام (گزارشات در چین) یک افزایش بطور متوسط ۴۵ (درصد همه موارد در منطقه) در سال ۱۹۹۳-۱۹۸۴ به ۴۵ (درصد همه موارد در منطقه) در سال ۱۹۹۰-۱۹۸۶ قابل ملاحظه‌ای سیر منطقه را تحت تأثیر قرار داد، نشان داده شده است.

شکل شماره ۳: میانگین میزانهای گزارش سالیانه موارد سل در هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت با وضعیت اقتصادی بین سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۴ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳

سوروی سابق کاهش مشاهده شد، در کشورهای در حال توسعه میزانهای متوسط گزارش شده حدود ۱۷/۴ درصد افزایش داشت (شکل شماره ۳).

بین سالهای ۱۹۸۶-۱۹۸۴ و ۱۹۹۰-۱۹۹۳ میزان میانگین گزارش شده در هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت ۴/۲۰ درصد در منطقه اروپا کاهش را نشان داد، خصوصاً این کاهش در شرق و مرکز اروپا و کشورهای سوروی سابق نشان داده است. اگرچه تعداد زیادی موارد سل از کشورهای اروپای غربی گزارش شده بود. دوازده کشور (بلغارستان، دانمارک، اسرائیل، ایتالیا، قرقیزستان، لیتوانی، مالتا، هلند، رومانی، سوئیس و ترکمنستان) بطور متوسط موارد بیشتری را در سال ۱۹۹۰-۱۹۹۳ تا ۱۹۸۶-۱۹۸۴

منبع:

World Health Organization, "Tuberculosis", Weekly Epidemiological Record, Vol.70, 1995, PP:73-7.